

Міністерство культури України
Харківська державна академія культури

Кафедра "Менеджменту і адміністрування"

**ПРОГРАМА
ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

для вступу на навчання за ступенем «магістр»

073 «Менеджмент»

на основі ступеня бакалавра, здобутого за іншим напрямом підготовки

Програму затверджено
на засіданні кафедри
Менеджменту і адміністрування
протокол № 4 від 17 жовтня 2018 р.

Харків – 2019

Укладачі

Дегтяр Андрій Олегович, завідувач кафедри менеджменту і адміністрування, д.держ.упр., проф. – голова робочої групи;

Пшинка Ганна Василівна, доцент кафедри менеджменту і адміністрування, к.філос.н., доц. – заступник голови робочої групи;

Гетьман Лариса Геннадіївна - доцент кафедри менеджменту і адміністрування, к.е.н., доц. – член робочої групи;

Губарев Олександр Олегович - доцент кафедри менеджменту і адміністрування, к.е.н., доц. – член робочої групи.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Програма для складання вступного іспиту для вступу на навчання за ступенем “магістр” **073 «Менеджмент»** на основі ступеня бакалавра, здобутого за іншим напрямом підготовки складається з дисциплін: Менеджмент, Управління персоналом, Маркетинг, Економічна теорія.

Для проведення вступного випробування, на основні питань, поданих у цій програмі, сформовано екзаменаційні білети. Питання білетів дозволяють перевірити знання студентами основних понять і категорій маркетингу, економічної теорії.

Перевірка знань з питань, передбачених цією програмою дає достатні підстави для висновку про рівень підготовки абітурієнта для вступу до Харківської державної академії культури на здобуття ступеня «магістр».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ ПРОГРАМИ МЕНЕДЖМЕНТ

Поняття та сутність менеджменту

Загальне поняття про управління. Сутність менеджменту. Зміст менеджменту та його особливості. Керівництво та управління. Менеджмент та управління. Підприємництво та менеджмент. Менеджмент як наука та мистецтво.

Виникнення менеджменту та еволюція управлінської думки

Виникнення та розвиток менеджменту. Еволюція управлінської думки. Підходи до менеджменту на основі виділення різних шкіл, їх характеристика. Школа наукового управління. Класична школа. Школа людських відносин. Біхевіористична школа. Процесний підхід. Системний підхід. Ситуаційний підхід. Успішне управління. Сучасні теорії та практика менеджменту.

Управлінські рішення. Процес прийняття рішень

Управлінські рішення та їх основні характеристики. Класифікація управлінських рішень. Основні вимоги та умови прийняття управлінських рішень. Організаційні рішення. Рішення та функції управління. Раціональні рішення проблеми. Організація реалізації управлінського рішення. Чинники, що впливають на прийняття рішення.

Комунікаційний процес

Комунікації. Зовнішні та внутрішні комунікації. Процеси комунікацій. Міжособисті комунікації. Організаційні комунікації. Комунікація та ефективність управління. Сучасні інформаційні технології. Мистецтво стосунків.

Функції планування

Планування діяльності організації. Стратегічне планування як процес вибору цілей для організації та прийняття рішень. Сутність, функції та користь стратегічного планування. Ключеві компоненти стратегічного планування: цілі, вказівки для прийняття рішень та основні етапи процесу планування. Планування цілей. Місія та загальні цілі організації.

Організація повноважень

Поняття структури організації. Організація як процес взаємодії. Сутність функції організації. Відповідальність та повноваження. Види повноважень, їх характеристика. Лінійні та масштабні повноваження. Організаційні повноваження. Делегування повноважень. Альтернативні концепції прийняття повноважень. Скалярний процес. Ланцюг команд. Типи адміністративного апарату та їх повноваження. Організація ефективної взаємодії. Бюрократія, одноосібність, норма управляємості.

Типи організаційних структур

Альтернативні підходи до формування структури організації. Основні типи бюрократичних та небюрократичних структур, що застосовуються зараз. Характеристика децентралізованої та централізованої організації. Ефективна інтеграція організації.

Функція мотивації

Поняття мотивації. Еволюція мотивації в процесі розвитку теорії та практики управління. Сучасні теорії мотивації. Первинні та вторинні потреби. Ієрархія потреб. Використання потреб в процесі мотивації. Закон результату. Винагородження. Внутрішні та зовнішні винагородження. Змістовні теорії мотивації. Потреби вищих рівнів власті, успіху, причетності. Двофакторна теорія мотивації. Використання змістовних теорій мотивації в менеджменті. Процесуальні теорії мотивації. Теорія спілкування. Теорія справедливості. Комплексна процесуальна теорія мотивації. Застосовність процесуальних теорій мотивації в практиці менеджменту. Мотивація та гроші.

Функція контролю

Контроль як процес, його сутність. Необхідність контролю. Види управлінського контролю. Зміст контролю, його основні процедури. Управління відхиленнями. Характеристика ефективного контролю. Способи підвищення ефективності контролю. Взаємозв'язок функцій планування та контролю. Інформаційно-управлінські системи в плануванні та контролі.

Управління групами

Поняття та види колективів. Шляхи формування колективу. Колективна динаміка. Механізм утворення груп. Формальні групи, їх класифікація та характеристика. Неформальні групи. Причини утворення. Характеристика неформальних груп. Методи управління неформальними групами. Соціальні групи та рекомендації по їх використанню. Методи підвищення ефективності роботи в групі. Участь працівників в управлінні.

Керівництво, лідерство, влада та вплив

Лідерство в менеджменті. Теорія лідерства. Вплив та влада. Необхідність влади в менеджменті. Баланс влади. Форми влади. Форми влади та впливу. Законна влада. Влада, основана на винагородженні та примушенні. Влада прикладу. Переконавання та участь. Ефективне використання різних форм влади та впливу в практиці менеджменту.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баєва О. В. Основи менеджменту: практикум : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. В. Баєва, Н. І. Новальська, Л. О. Згалат-Лозинська. — К. : Центр навч. л-ри, 2007. — 524 с.
2. Бондар О. В. Ситуаційний менеджмент : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Бондар ; М-во освіти і науки України, Полтав. ун-т спожив. кооп. — К. : Центр учб. л-ри, 2010. — 325 с. : табл.
3. Веснин В. Р. Менеджмент : учебник / В. Р. Веснин. — 3-е изд., перераб. и доп. — М. : ТК Велби, Проспект, 2007. — 502 с.
4. Лепейко Т. І. Менеджмент : навч. посіб. / Лепейко Т. І., Миронова О. М. ; М-во освіти і науки України, Харк. нац. екон. ун-т. — Х. : ХНЕУ, 2010. — 204 с.
5. Менеджмент: прийняття управлінських рішень : практикум : [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Щербина [та ін.] ; М-во освіти і науки України, Держ. вищ. навч. заклад «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана», [Центр магістерської підготовки]. — К. : КНЕУ, 2011. — 187 с. : табл., іл. — На обкл. зазнач. також: До 105-річчя Київ. нац. екон. ун-ту ім. Вадима Гетьмана. — (МВА-studio).
6. Мескон М. Х. Основы менеджмента : [учебник] : пер. с англ. / Мескон М. Х., Альберт М., Хедоури Ф ; [общ. ред. и вступ. ст. Л. И. Евенко]. — М. : Дело, 1997. — 704 с.
7. Стадник В. В. Менеджмент : підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / В. В. Стадник, М.А. Йохна. — 2-е вид., виправл., доповнене. — К. : Академвидав, 2007. — 472 с. — (Альма-матер).
8. Яцура В. В. Менеджмент : навч. посіб. / В. В. Яцура, О. П. Жук ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Л. : Львів. нац. ун-т ім. І. Франка, 2008. — 444 с.

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

Управління персоналом в системі менеджменту організацій. Співвідношення та зміст концепцій «управління кадрами», «управління персоналом», «менеджмент персоналу», «управління людськими ресурсами». Етапи історичного розвитку управління персоналом. Особливості управління персоналом у закордонних компаніях: можливості використання досвіду.

Управління персоналом як система

Управління персоналом на етапах розвитку організацій.

Корпоративна культура в системі управління персоналом. Формування корпоративної культури: цінності і традиції колективу.

Організація набору та відбору кадрів. Добір кадрів Основні джерела набору персоналу. Професіограма: модель співробітника і модель посади.

Залучення персоналу: створення бази даних кваліфікованих кандидатів для відбору. Характеристика джерел залучення кандидатів. Роль кадрових агентств.

Моделі та методи відбору працівників. Критерії відбору працівників. Загальні процедури найму персоналу в організаціях. Етапи відбору кадрів

Оцінювання та атестація персоналу. Об'єктивна необхідність оцінювання персоналу в сучасній організації. Сутність та види оцінки персоналу. Критерії та методи оцінки персоналу. Індивідуальні та групові оцінки персоналу.

Атестація персоналу. Види атестацій. Призначення та зміст атестаційної комісії. Зміст атестації для різних категорій персоналу. Організація проведення атестації персоналу. Запобігання суб'єктивності, застосування комплексного підходу. Документальне супроводження атестації. Використання результатів атестації персоналу.

Управління процесом розвитку та рухом персоналу. Професійний розвиток персоналу. Виявлення та аналіз потреб персоналу Поняття про трудову кар'єру та просування по службі. Психологічний аналіз особи працівника. Планування та управління службовою кар'єрою працівників. Моделі кар'єри: горизонтальна та вертикальна. Фактори, що визначають напрям та швидкість кар'єри.

Навчання персоналу. Інвестування в людину та його ефективність. Програми підготовки персоналу. Професійна підготовка, підвищення кваліфікації, перепідготовка.

Ротація кадрів.

Планування та підготовка резерву. Формування внутрішнього резерву. Виявлення працівників з лідерським потенціалом. Особливості підготовки резерву управлінських кадрів

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Балабанова, Людмила Веніамінівна. Управління персоналом : Навч. посібник / Л. В. Балабанова, О. В. Сардак; Донец. держ. Ун-т економіки і торгівлі ім. М. І. Туган-Барановського. Каф. маркетинг. менеджменту.– К.: Вид. Дім «Професіонал», 2006.– 511 с. + Додатки (С. 489–511).
2. Егоршин, А. П. Управление персоналом : Учеб. пособ. / А. П. Егоршин.–

Н. Новгород: НИМБ, 1999.– 622 с.

3. Лук'янихін, Вадим Олександрович. Менеджмент персоналу : Навч. посібник

/ В. О. Лук'янихін.– Суми: Унів. кн., 2004.– 590 с.– (Упр. орг.).

4. Маслов, Е. В. Управление персоналом предприятия : Учеб. пособие / Е. В. Маслов; Новосибир. гос. акад. экономики и упр.; Под ред. П. В. Шеметова.– М.: ИНФРА–М; Новосибирск: НГАЭиУ, 1999.– 312 с.

5. Управление персоналом : Учебник / Под ред.: Т. Ю. Базарова, Б. Л. Еремина.– М.: Банки и биржи: ЮНИТИ, 1998.– 422 с.

6. Цыпкин, Ю.А. Управление персоналом : Учеб. пособие / Ю. А. Цыпкин.– М.: ЮНИТИ, 2001.– 446 с.

МАРКЕТИНГ

Маркетинг як відкрита мобільна система. Системний підхід до організації маркетингу підприємства. Маркетинг як циклічний і безперервний процес. Коротка характеристика основних етапів маркетингової діяльності підприємства: аналізу ситуації, планування маркетингової діяльності, реалізації планів маркетингу та маркетингового контролю.

Сутність та завдання організації маркетингу. Взаємодія сукупності елементів системи маркетингу. Функції маркетингу: аналітичні, планово-управлінські, виробничо-збутові, контрольні.

Політика розповсюдження в системі маркетингу

Значення, цілі, завдання та місце політики розповсюдження в системі маркетингу. Поняття системи розповсюдження та її складові елементи. Канали розповсюдження, рівні, характеристика каналів розповсюдження різних рівнів. Функції каналів розповсюдження.

Види маркетингових систем розповсюдження (традиційні, багатоканальні, горизонтальні, вертикальні). Розвиток вертикальних маркетингових систем розповсюдження, їх різновиди (керовані, корпоративні, договірні). Особливості договірних вертикальних маркетингових систем розповсюдження (добровільних об'єднань роздрібних торговців під егідою оптовиків, підприємств утримувачів привілеїв, кооперативів роздрібних торговців).

Маркетингові рішення щодо структури каналу розповсюдження та схема їх прийняття (визначення основних варіантів каналу, визначення числа посередників, відбір учасників каналу, мотивування посередників та оцінка їх діяльності). Характеристика інтенсивного, селективного та ексклюзивного розповсюдження.

Типи підприємств оптової та роздрібної торгівлі та підприємства.

Стратегії маркетингу підприємства. Сутність стратегій маркетингу. Стратегічний аналіз стану підприємства на ринку. Ключові фактори успіху в бізнесі. Дерево цілей.

Поняття внутрішньої та зовнішньої конкурентної переваги. Варіанти поведінки підприємства на ринку залежно від конкурентної ситуації. Використання «SWOT»-аналізу для визначення позиції підприємства на ринку; оцінка конкурентоспроможності; вибір і застосування стратегії. Позиціонування підприємства на ринку з метою досягнення конкурентних переваг.

Розроблення стратегій маркетингу на основі визначення зростання ринку та відносної частки ринку (матриця БКГ), конкурентоспроможності та привабливості ринку.

Маркетингові стратегії підприємства щодо товару: диференціації (високої якості, комплексного продажу, фірмового товару, технічного лідерства), вузької спеціалізації, низьких витрат (використання нових технологій, відмова від дорогого сервісу, використання дешевої робочої сили, дешевої сировини та матеріалів). Маркетингові стратегії щодо ринку. Види стратегій, спрямованих на зміну ринку чи його частки (наступальні, оборонні та наступально- оборонні). Стратегічне та оперативне планування маркетингу.

Організація та контроль маркетингової діяльності. Сутність і завдання організації служби маркетингу на підприємстві. Принципи та умови ефективної діяльності служби маркетингу. Основні вимоги до побудови організаційних структур служб маркетингу, їх види, переваги і недоліки.

Характеристики, особливості та умови застосування функціональної, товарної, географічної, ринкової та матричної організаційної структури, їх спільні риси та відмінності.

Маркетинговий контроль: за виконанням річних планів, за відповідністю результатів діяльності підприємства обраній маркетинговій стратегії.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Армстронг, Гарі. Маркетинг. Загальний курс: Учеб. пособие / Гарі Армстронг, Філіп Котлер.– 5-те вид.– М.: Изд. Дім «Вільямс», 2001.– 608 с.
2. Карданская, Н. Л. Принятие управленческого решения: Учебник / Н. Л. Карданская.– М.: ЮНИТИ, 1999.– 400 с.
3. Котлер, Филипп. Маркетинг менеджмент (Анализ, планирование, внедрение, контроль) / Ф. Котлер.– 9-е международ. изд.– СПб: Питер Ком, 1998.– 896 с.: ил.– (Теория и практика менеджмента).
4. Котлер, Филип. Маркетинг менеджмент : Экспресс-курс / Филип Котлер.– 2-е изд.– СПб.: Питер , 2005.– 464 с.– (Деловой бестселлер).
5. Котлер, Филип. Маркетинг менеджмент [Текст] : экспресс-курс / Филип

Котлер, К. Л. Келлер.– 3-е изд.– СПб.: Питер, 2008.– 479 с.– (Классический зарубежный учебник).

6. Котлер, Филипп. Основы маркетинга / Филипп Котлер; Пер. с англ. В. Б. Боброва.– М.: Ростинтэр, 1996.– 698 с.

7. Эванс, Дж. Р. Маркетинг / Дж. Р. Эванс, Б. Берман.– М.: Экономика, 1990.– 351 с.

ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Економіка як наука. Виникнення економічної науки. Предмет і об'єкт економічних досліджень. Потреби і ресурси. Економічні суб'єкти.

Економічна теорія та її складові. Макроекономіка і мікроекономіка. Функції економічної теорії. Закони і категорії економічної теорії.

Методи економічного дослідження. Економічне моделювання. Економічне сприйняття. Економічні показники. Позитивна і нормативна економіка. Економічна наука та економічна політика. Цілі економічної політики.

Економічні потреби і виробничі ресурси. Економічні потреби як основа мотивації діяльності людини. Класифікація і розвиток економічних потреб. Безмежність потреб. Потреби та економічні інтереси. Класифікація та взаємодія економічних інтересів.

Споживче благо як засіб задоволення потреб. Поведінка споживача. Оцінка споживачем корисності. Закон спадної граничної корисності.

Економічні ресурси. Обмеженість ресурсів. Відтворювані та невідтворювані ресурси.

Процес виробництва. Праця. Засоби праці. Продукт. Технологічні способи виробництва. Економічне зростання. Проблема “що, як, для кого виробляти”.

Крива виробничих можливостей. Альтернативна вартість. Поведінка виробника на ринку. Закон спадної віддачі.

Виробництво: сутність, елементи, форми. Традиційна форма виробництва. Риси натурального господарства та його історичні межі.

Товарна форма виробництва. Поділ праці. Економічна відокремленість виробників. Просте і підприємницьке товарне виробництво. Продукт праці як товар. Попит на товар і його пропозиція. Споживна вартість товару. Мінова вартість, або ціна.

Фізична і монетарна економіка. Основні складові товарного господарства. Суть і функції грошей. Грошовий обіг. Еволюція грошей. Грошові реформи. Ціна та її функції. Типи ціноутворення. Інфляція.

Економічні системи. Національна економіка. Основні проблеми організації економіки. Економічна система та її компоненти. Типізація економічних систем. Власність і економічна система. Суть власності, її типи і форми. Суб'єкти і об'єкти власності. Привласнення і відчуження. Права

власності.

Економічні системи товарної форми виробництва. Суть адміністративно-командної системи та її неспроможність.

Ринкова економіка. Принципи організації ринкової економіки. Конкуренція – рушійна сила ринкової економіки. Види і методи конкуренції. Сучасні моделі ринкової економіки. Схема кругопотоку.

Визначення ринку. Функції та види ринків. Ринок товарів і послуг. Ринок праці. Особливості формування ринків в Україні. Ринкові структури та їхні ознаки. Досконала конкуренція. Ефективність ринкового середовища за досконалою конкуренцією. Монополія та її різновиди. Концентрація виробництва та її показники. Поведінка монополії. Основні ознаки олігополії. Монополістична конкуренція.

Інфраструктура ринку. Банки та їхні функції. Товарні біржі. Фондова біржа. Цінні папери.

Ринковий механізм. Ринковий механізм та його складові. Попит і його чинники. Закон попиту. Крива попиту та її переміщення.

Пропозиція та її чинники. Закон пропозиції. Крива пропозиції та її переміщення. Взаємодія попиту і пропозиції. Ринкова рівновага. Рівноважна ціна. Мінімальні та максимальні ціни.

Еластичність попиту і пропозиції за ціною. Чинники, що визначають еластичність попиту і пропозиції за ціною.

Розв'язання ринком основних проблем організації економіки. Переваги і слабини ринкового механізму. Недосконала конкуренція. Інші вади ринку. Необхідність державного регулювання.

Економічна роль держави. Держава як економічний суб'єкт. Економічні функції держави. Забезпечення правової бази. Захист конкуренції та антимонопольна політика. Перерозподіл ресурсів. Перерозподіл доходів. Державний сектор в економіці. Блага громадського вжитку. Державне регулювання економіки.

Державні фінанси. Фінансова система держави. Державний бюджет. Податки та їхні види. Видатки державного бюджету. Дефіцит державного бюджету. Крива Лафера.

Правові, адміністративні та економічні методи регулювання економіки. Напрями державного регулювання економіки. Економічні функції держави в перехідній економіці.

Економіка підприємства. Підприємство як економічний суб'єкт. Види підприємств за розміром. Чинники, що визначають розміри підприємств.

Правові форми підприємств. Переваги і недоліки одноосібного володіння. Переваги і недоліки партнерства. Акціонерні товариства. Нові форми господарювання в Україні.

Засоби підприємства. Основні та оборотні засоби підприємства. Бухгалтерські та економічні витрати виробництва. Класифікація витрат. Амортизація та способи її обчислення.

Обсяги продажів фірми. Прибуток та його види. Максимізація прибутку.

Підприємництво як особливий фактор виробництва.

Домогосподарство. Доходи в ринковій економіці. Домогосподарство як економічний суб'єкт. Доходи домогосподарства у традиційній економіці. Матеріальне самозабезпечення сім'ї. Елементи традиційного господарства в Україні. Домогосподарство і його функції в ринковій економіці. Принципи формування доходів у ринковій економіці. Функціональний розподіл доходів.

Ціноутворення на ринку праці. Суть заробітної плати. Попит і пропозиція робочої сили. Рівень конкурентності ринку праці. Чинники диференціації заробітної плати. Мінімальна заробітна плата.

Рента як дохід власника землі. Механізм формування ренти. Позичковий процент як дохід на капітал. Прибуток як дохід підприємця. Норма (рівень) прибутку.

Бідність і багатство. Родинний розподіл доходів. Джерела формування сімейного бюджету. Структура видатків сім'ї. Диференціація доходів. Причини нерівності доходів. Економічна нерівність і політика соціального захисту населення.

Система національних рахунків. Система національних рахунків. Показники обсягу національного виробництва. Валовий внутрішній продукт (ВВП). Методи обчислення ВВП: видатковий, розподільний, виробничий. Інші показники обсягу національного виробництва: валовий національний продукт, чистий внутрішній продукт, національний дохід. Особистий і використовуваний дохід. Номінальний і реальний ВВП. Поточні та постійні ціни. Темпи приросту реального ВВП. ВВП на душу населення.

Показники рівня зайнятості. Зайняті та безробітні. Рівень безробіття. Показники рівня цін. Індекс споживчих цін. Дефлятор ВВП. Інфлювання і дефлювання.

Сукупний попит і сукупна пропозиція. Економічний потенціал суспільства. Виробництво національного продукту і його фактори. Показники використання основних факторів виробництва. Чинники, що визначають величину національного продукту країни.

Реалізація національного продукту. Сукупні видатки та їхні складові. Сукупний попит. Крива сукупного попиту. Нецінові чинники сукупного попиту.

Сукупна пропозиція. Крива короткострокової сукупної пропозиції. Нецінові чинники сукупної пропозиції. Макроекономічна рівновага. Збурення сукупного попиту та відновлення рівноваги. Збурення сукупної пропозиції та відновлення рівноваги.

Споживання й економічне зростання. Споживання і використовуваний дохід. Гранична схильність до споживання. Середня схильність до споживання. Особисті заощадження. Вибір заощадником активів. Особливості споживання в Україні.

Інвестиції та їхня роль в економіці. Структура інвестування. Процентна ставка як чинник інвестування. Нестабільність інвестицій. Економічне

зростання. Погляди на економічне зростання. Фактори економічного зростання. Типи економічного зростання.

Економічний розвиток і його рівень. Економічне зростання у розвинутих країнах і країнах, що розвиваються. Особливості економічного розвитку України. Відновлення зростання економіки України.

Макроекономічна нестабільність. Основні прояви макроекономічної нестабільності. Економічні коливання.

Фази ділового циклу. Причини економічних коливань. Зайнятість і безробіття. Види безробіття: фрикційне, структурне, циклічне. Причини безробіття. Соціально-економічні втрати від безробіття. Природна норма безробіття. Рівень безробіття в різних країнах. Особливості безробіття в Україні. Зайнятість і формування ринку праці в Україні.

Суть інфляції, її види. Соціально-економічні наслідки інфляції. Причини інфляції. Взаємозв'язок інфляції та безробіття. Методи боротьби з інфляцією.

Макроекономічна політика. Можливість впливу уряду на загальний стан економіки. Суть, завдання і види макроекономічної політики.

Фіскальна політика та її основні знаряддя. Дефіцит бюджету. Концептуальні підходи до збалансування бюджету. Види фіскальної політики та її результативність. Державний борг. Зовнішня заборгованість країни.

Суть монетарної (грошової) політики. Попит на гроші та пропозиція грошей. Центральний банк і його функції. Інструменти монетарної політики: норма резервування, облікова ставка, операції на відкритому ринку.

Світова економіка. Основні форми міжнародних економічних відносин. Міжнародний поділ праці та його чинники. Спеціалізація країн. Міжнародна торгівля. Торговельний баланс. Абсолютна перевага. Теорія порівняльної переваги. Зовнішня торгівля України.

Міжнародні організації з регулювання зовнішньої торгівлі. Зовнішньоторговельна політика. Протекціонізм і лібералізм. Торговельні обмеження: мито, квоти, немитні бар'єри.

Валютні відносини. Конвертованість валют. Валютний курс і його види.

Міжнародна валютна система та її еволюція.

Міжнародна економічна інтеграція. Провідні міжнародні регіональні економічні об'єднання.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Акулов М. Г. Сучасні економічні теорії: Навчальний посібник. – Вінниця : Нілан – ЛТД, 2013. – 394 с.

2. Аналітична економія: макроекономіка і мікроекономіка: підручник: у 2 кн. / [С. М. Панчишин, П. І. Островерх, В. Б. Буняк та ін.] ; за ред. С. Панчишина, П. Островерха; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Екон. ф-т. – 2-ге вид., випр. і допов. – Київ: Знання, 2014. – Кн. 2 : Мікроекономіка. – 390 с.

3. Бочан І.О. Основи економічної теорії: Інституціональний підхід: навчальний посібник / І.О. Бочан. – К.: Знання, 2012. – 211 с.

4. Гроші та кредити: підручник / С. К. Реверчук (та ін.); за ред. д-ра екон.

наук, проф. С. К. Реверчука. – К.: Знання, 2011. – 382 с.

5.Дзюбик С.Д. Основи економічної теорії: навчальний посібник / С.Д. Дзюбик, О. С. Ривак. – К.: Знання, 2014. – 423 с.

6.Економічна теорія: Політекономія: підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – 9-те вид., перероблене і доповнене. – К.: Знання, 2014. - 719 с. 7.Економічна теорія: Політекономія: Практикум: навчальний посібник. – 2-ге вид. / За ред. В. Д. Базилевича. – К.: 2013. – 496 с.

8.Економічна теорія: політична економія. Навчальні форми контролю та презентації. Навч. посібник / За ред. С.І.Юрія, В.В.Козюка. – К.: Кондор, 2010. – 266 с.

9.Отрошко О.В. Основи економічної теорії: навчальний посібник / О. В. Отрошко. – 2-ге видання, перероблене та доповнене. – Київ: Знання, 2013. – 334 с.

10.Чепіга В. Г. Основи економічної теорії: навч. посіб. / В. Г. Чепіга; НАН України, Київ, ун-т права. – Київ: Ліра-К, 2014. – 240 с.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО ХДАК У 2019 РОЦІ

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
Не зараховано	<ul style="list-style-type: none"> - абітурієнт дає невірну відповідь на запитання; - відповіді поверхневі, демонструють незнання базових категорій та понять предметної галузі; - абітурієнт виявляє нерозуміння сучасних процесів, що відбуваються в економіці та в управлінській діяльності; - абітурієнт не дає відповідей на додаткові запитання; - абітурієнт виявляє брак логічного мислення та здатності послідовно викладати інформацію
Зараховано	<ul style="list-style-type: none"> - абітурієнт дає повну і розгорнуту відповідь на запитання; - ілюструє відповідь прикладами з господарчої практики; - пов'язує теоретичні знання з

розумінням практичних проблем галузі;

- демонструє вільне володіння фаховою термінологією;

- дає вірні відповіді на додаткові питання;

- дає конкретні та логічні відповіді, обґрунтовуючи власну позицію з вибору теми майбутнього наукового дослідження.

Питання

**до фахового вступного іспиту для здобуття ступеня
"магістр" з Менеджменту**

(для бакалаврів за іншим напрямом підготовки)

Білет 1.

1. Економічні потреби як основа мотивації діяльності людини.
2. Риси натурального господарства та його історичні межі.
3. Управління персоналом на етапах розвитку організацій

Білет 2.

1. Економічна теорія та її складові.
2. Валютний курс та його види.
3. Корпоративна культура в системі управління персоналом.

Білет 3.

1. Класифікація і розвиток економічних потреб.
2. Підприємство як економічний суб'єкт.
3. Системний підхід до організації маркетингу підприємства.

Білет 4.

1. Крива виробничих можливостей. Альтернативна вартість.
2. Економічні системи товарної форми виробництва.
3. Маркетинг як циклічний та безперервний процес.

Білет 5.

1. Суть власності, її типи і форми.
2. Сукупний попит: поняття, крива та нецінові чинники.

3. Характеристика основних етапів маркетингової діяльності підприємства.

Білет 6.

1. Ринок: визначення, функції та види.
2. Інвестиції та їх роль в економіці.
3. Основні джерела набору персоналу.

Білет 7.

1. Ринкові структури та їхні ознаки.
2. Основні прояви макроекономічної нестабільності.
3. Загальні процедури найму персоналу в організаціях.

Білет 8.

1. Основні ознаки монополістичної конкуренції.
2. Економічні функції держави.
3. Сутність стратегій маркетингу.

Білет 9.

1. Основні і оборотні засоби підприємства.
2. Типи економічного зростання.
3. Особливості підготовки резерву управлінських кадрів.

Білет 10.

1. Підприємництво як особливий фактор виробництва
2. Фінансова система держави.
3. Маркетингові стратегії підприємства щодо ринку.

Білет 11.

1. Принципи організації ринкової економіки.

2. Земельна рента: поняття та механізм утворення.
3. Об'єктивна необхідність оцінювання персоналу в сучасній організації

Білет 12.

1. Сутність і функції грошей.
2. Антимонопольне законодавство в світі і в Україні.
3. Сутність і завдання організації служби маркетингу на підприємстві.

Білет 13

1. Основні форми міжнародних економічних відносин.
2. Сутність і функції грошей.
3. Формування корпоративної культури: цінності і традиції колективу.

Білет 14.

1. Напрями державного регулювання економіки.
2. Фінансова система держави.
3. Організація проведення атестації персоналу

Білет 15.

1. Ринковий механізм та його складові.
2. Менеджмент і маркетинг у підприємницькій діяльності
3. Види безробіття.

Білет 16.

1. Домогосподарство як економічний суб'єкт
2. Причини економічних коливань та фази циклу.

3. Поняття про трудову кар'єру та просування по службі.

Білет 17.

1. Сутність та соціально-економічні наслідки інфляції

2. Цілі державного регулювання економіки.

3. Види маркетингових систем розповсюдження

Білет 18.

1. Міжнародна валютна система та її еволюція.

2. Пропозиція: чинники, закон, крива та її переміщення.

3. Планування та управління службовою кар'єрою працівників.

Білет 19.

1. Методи обчислення ВВП.

2. Фактори та типи економічного зростання.

3. Стратегічне та оперативне планування маркетингу.

Білет 20.

1. Міжнародний поділ праці та його чинники.

2. Конкуренція - рушійна сила ринкової економіки.

3. Сутність та види оцінки персоналу.